

به یاد ۵ دی ۱۳۸۲
روزی که قلب بهم لرزید

اشارة: از روز پنجم دی ماه سال ۱۳۸۲ ده سال پیشتر گذشته است. روزی که به این رازگاری از همان را بسیاری را داغدار کرد: از جمله دل های هنرمندان را که از قضا به در و رنج حساسیت گرفتند. در این میان بعض هنرمندان بیش از همه بود. آنها چه می توانستند یکدیگر را در دنیا بهینه کنند؟ اما گفتنده نوشتند: از جیزی که زبان عادی از بیان آن عاجز بود اکنون دهاره پنجم دی ماه است. با قفل شعری از حامد مکری هنرمندی خود را با مخاطبان درآشناشی خود بیان کنید و باد دستان و هموطنان سفر کردند. خود گرامی می تاریخ.

شکواییه از زخم

داغ داریم نه داغی که بر آن اختم کنیم
مرگمان باد که شکواییه از زخم کنیم
مرد آن است که از نسل سیاوش باشد
«عاشقی شیوه مردان بلکشن باشد»
چند قرون است که زخمی متولی دارند
از کویر آمده ها بغض سفالی دارند
بنویسید گلوهای شما راه پنهان
بنویسید مرا شهر مرا مرد که تنبیل نداشت
پسری زیر زمین بود بدیر بیل نداشت
بنویسید که با عطر و ضو آورند
بنویسید که با عطر و ضو آورند
نشش دلدار مرای یتو آورند
زلفها گرچه برای خاک و لبیش گرچه کبود
دوش می آمد و رخساره بر افروخته بود
خوب داند که به این سینه چه ها می گذرد
هر که از کوچه معشوقة ما می گذرد
بنویسید غم خشت و تگرگ آمده بود
از در و پنجه رها ضجه مرگ آمده بود
شهر آنقدر پریشان شده بود از تاریخ
شاه قاجار به خونخواهی اگر آمده بود
با دلی پر شده از زخم نمک می خوردیم
بنویسید که به مظہر گمنامی هاست
سرزین نفس زخمی بسطامی هاست
ننویسید که به تلی از او آواره شده است
بم به خال لب یک دوست گرفتار شده است
مثل وقتی که دل چلجهای می شکند
مرد هم زیر غم زلزله ای می شکند
زیر بار غم شهرم جگرم می سوزد
به خدا بال و پرم باشد و پرم می سوزد
مثل مرغی شده ام در قفسی از آتش
هر چه قدر این و آن ور ببرم می سوزد
بوی نارنج و گناهای نکوییده بخیر!
توی این شیر پر از دود سرم می سوزد
چاره ای نیست گلم قسمت من هم این است
دل به هر سرو قدی می سیرم می سوزد
الغرض از غم دنیا گلهای نیست عزیزا
گلهای هست اگر حوصله ای نیست عزیزا
یاد دادند به ما نخل کمر تا نکنیم
آنچه داریم ز بیگانه تمنا نکنیم
آسمان هست غزل هست کیوت داریم
باید این چادر ماتم زده را برداریم
تن ترد همه چلجهله ها در خاک و
پای هر گور چهل نخل تناور داریم
مشتی از خاک تو را باد که پاشید به شهر
پشت هر حنجره یک ایوج دیگر داریم
مثل قفقوس ز ما باز شر خواهد خاست
به همین طور نمی ماند و بر خواهد خاست
داغ دیدیم شما داغ نبینید قبول!

تبری همنفس باغ نبینید قبول
هیچ جای دل آباد شما می شود
سایه ای لطف شما از سر ما کم نشود
گاه گاهی به لب عشق صدامان بکنید
داغ دیدیم امید است دعایم بکنید
به امید خدا شاد و جوان خواهد شد
نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد

در گفت و گو با مجتبی یزدانپناه مطرح شد:

به کرمان دوستی سطحی انتقاد دارم

جستاری درباره آثار هنری جانمایی شده در کرمان

«بن نگاه شبه ناسیونالیستی و کرمان دوستی سطحی که من به آن انتقاد دارم موجب ایستادی ما شده است و مثلاً فکر می کنم استفاده از نقش «بنه جقه» و کنی کودن آن بر در و دور شهر یعنی استفاده از یک نشانه کرمانی. در حالیکه نگاههای خلاق یک هنرمند به عنصر یومی است، که پویایی در هنر را رقم می زند».

از دل سمعیویوهای کرمان

از یزدانپناه می خواهم تا یک نمونه ای خوب از آثار هنری کرمان را نام ببرد؛

می گوید: «مجسمه هایی که از دل سمعیویوهای مجسمه سازی در کرمان درآمد و اکنون تعدادی از آنها در کناره و ادامه پل هتل پارس، خواشی پارک مادر جانمایی شده است، آثار نسبتاً مطلوب است».

این هنرمند معتقد است میانگین رشتی آثاری که در سطح شهر جانمایی شده بر زیبایی می جرید و می گوید: «کارهای بی کیفیت و تحمیل شده بر شهر کرمان متعدد است و به عنوان نمونه می توانم بگویم که مجسمه مادر در وروودی بازار و مجسمه ای پال در بزرگراه ... و عموم نقش بر جسته هایی که در زیر پل های شهر کار شده همه از مصاديق کارهای غیر کارشناسانه ای است که هم گونه باز زیبایانه و هنری از ندارند و در نتیجه، هیچ هویت خاصی به کرمان نمی دهدن».

جانمایی را از بیشینان خود نیاموختیم بیزدانپناه با اشاره به دقت و ظرافت پیشینان ما به جانمایی در سطح شهر خود اشاره می کند و می گوید: «به مجموعه ی بازار گنجعلیخان توجه کنید که چگونه بازار و حمام و درسه در کنار هم و در بهترین موقعیت شهری و مناسب با هم جیدمان شده و تعمیر شده در آن شهر هم زیبا خواهد بود و اضافه به نظر نمی رسد.

بویی گرایی سطحی تگر شده است

طبیعی است که مادر و زن دست

وجود ندارد». با اشاره به وجود و معدود قرمیستها و همهی ساخت و سازهای شهری از این هنرمند گذشت که بسیار

چشم اندازهای مختلف مردمی، معماری، مدیریتی، میلان شیری و ... نگاه کرد.

این استاد دانشگاه ام افاید: «چون ذات شهر متفاصل است به همین دلیل رسیدن به تعریف واحد توریک دریاره آثار هنری شهری کار سختی است».

این گرفتار است به نظر کلی خود اشاره می کند و اظهار می دارد: «به نظر من اگر یک اثر هنری که در یک نقطه از شهر جانمایی شده، زاید و اضافی به نظر نرسد، ویرگی مطلوب به دست

آنده و می توان گفت از آن اثر هنری

در فلان نقطه ای شهر استفاده درست شده است».

که مجتبی بیزدانپناه را می شناسد که دانندگان خشک دار، مناسب است یا خیر؟ کسانی

دانند که شهر و زیبایی شهر کرمان

دغدغه ای داشتند و هوانی

توانیست میراث پیشینان خود را ارزش بگذاریم و از آن بیاموزیم».

همه شهربیک از هنری است

بیزدانپناه می گوید: «تائید می کنم که

اصول فرمیک و تابعیات باید در تمام ساخت و سازهای شهری از جانمایی معتقد است، اما می گوید: اقاییمی یا نگاههای این جانمایی تاریخی دارند

آن اما این مخصوصان هستند که با بد

یگویند آیا استفاده از متربال چوب به

عنوان مثالی برای ساخت یک مجسمه

که می شناسیم و از این مسافت که ما حتی

توانیستم میراث پیشینان خود را

دانندگان خودی بخوبیم».

بیزدانپناه می گوید: «ما در هنر و می شود

که بعضی از اینها را می بینیم

که بعضی از اینها را می بینی